

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Rajat ylittävä ulottuvuus katastrofiriskien vähentämisessä”

(2019/C 404/08)

Esittelijä: Roberto CIAMBETTI (ECR, IT), Veneton aluevaltuuston jäsen ja puheenjohtaja**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa, että katastrofivahinkojen lisääntyminen ja yleistyminen vaikuttavat ihmisten elämään sekä talouteen. Luonnonkatastrofit tappavat joka vuosi noin 90 000 ihmistä ja koskettavat lähes 160:tä miljoonaa ihmistä eri puolilla maailmaa. Sääoloista ja ilmastosta johtuvat luonnonkatastrofit aiheuttivat vuosina 1980–2016 noin 83 % EU:n jäsenvaltioissa tapahtuneista rahallisista menetyksistä.
2. korostaa, että katastrofit eivät piittaa rajoista, minkä johdosta niiden ehkäisy, niistä selviäminen ja palautuminen sekä tehokas katastrofinhallinta edellyttävät rajat ylittävää yhteistyötä. Tuloksekkaasta rajat ylittävästä yhteistyöstä hyötyisivät merkittävästi ne 37,5 % EU:n väestöstä, jotka asuvat rajaseuduilla.
3. korostaa, että myös mahdollinen laaja rajat ylittävä sähkökatkos, nk. *blackout*, saattaa aiheuttaa vakavia hätätilanteita. Tätä varten tulee toteuttaa viipymättä konkreettisia katastrofiriskien vähentämiseen liittyviä toimenpiteitä ja vahvistaa rajat ylittäviä yhteyksiä.
4. muistuttaa, että kyky vähentää merkittävästi katastrofiriskejä ja katastrofien jälkiseurauksia on sisällytettävä osaksi EU:n kaikkia investointipoliittisia strategioita, jotta yhteisöjä voidaan auttaa julkisin varoin parantamaan kykyään selvitä ja palautua katastrofituhoista ilman kansalaisten hengen vaarantamista. Komitea pitää valitettavana, että Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa kaiken kaikkiaan ja erityisesti koheesiorahastossa ei ole asetettu katastrofiriskien arviointia edellytykseksi infrastruktuurihankkeiden toteuttamiselle EU:n rahoituksella.
5. toteaa, että vaikka EU:lla on tällä hetkellä kaksi välinettä (pelastuspalvelumekanismi ja EU:n solidaarisuusrahasto), joiden kautta sen on tarkoitus edistää katastrofinhallintatoimien koordinoitua sekä kykyä selviytyä ja palautua luonnonkatastrofeista, katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehyksen 2015–2030 (SFDRR) tavoitteiden saavuttamiseksi tiiviissä yhteistyössä YK:n alaisen katastrofiriskien vähentämisen tukitoimiston kanssa tarvitaan entistä vankempaa monitasoisen hallintoon perustuvaa lähestymistapaa. Lisäksi katastrofiriskien vähentämiseen investoimisen periaate on ankkuroitava vahvasti osaksi Euroopan tulevaisuutta, talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja unionin rahastot mukaan luettuina.

Yleistä

6. muistuttaa peränneensä aiemmissa lausunnoissaan huomion kiinnittämistä kahden tai useamman EU:n jäsenvaltion alueisiin kohdistuviin rajat ylittäviin uhkiin ja katastrofeihin ja kehottaneensa tehostamaan naapurialueiden välistä yhteistyötä sen takaamiseksi, että ennaltaehkäisevistä toimista sovitaan yhdessä ja että katastrofinhallintatoimia koordinoidaan (¹).
7. toteaa, että tarvitaan suunnittelua, jossa otetaan proaktiivisesti huomioon eri alueiden, myös syrjäisimpien alueiden, tarpeet, jotka liittyvät riskeihin, haavoittuvuuteen ja altistumiseen.
8. toteaa, että Euroopassa on hyvin monenlaisia kansallisen tai asianmukaisten valtiota alempien hallintotasojen riskinhallintarakenteita ja -menetelmiä. Tulevat riskien arvioinnit voisi siksi olla hyödyllistä tehdä systemaattisemmin, kun ajatellaan riskien rajat ylittävää ulottuvuutta.

(¹) Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Hyogon toimintaohjelman jatkaminen vuoden 2015 jälkeen: riskien hallinta selviytymiskyvyn saavuttamiseksi” (EUVL C 271, 19.8.2014, s. 61).

9. kannattaa kansallisten, alueellisten ja paikallisten riskinhallintastrategioiden ja -suunnitelmien laatimista ja kannustaa siihen ja pitää lisäksi tarpeellisenä kehittää rajaseutualueiden yhteisiä rajat ylittäviä strategioita ja koordinoita niitä tehokkaasti. Komitea on myös kehottanut osoittamaan riittävästi varoja ohjelmiin, joilla tuetaan katastrofiriskien vähentämiseen ja kriin hallintaan liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä ⁽²⁾.

10. katsoo, että riskien ennaltaehkäisy- ja hallintasuunnitelmien olisi muun muassa sisällettävä laajoja aluerajat ylittäviä riskiskenaarioita, joiden pohjalta ennakoituja tapahtumia voidaan valvoa ja seurata. Silloin niistä voi olla enemmän hyötyä riskien alueellisen ymmärtämisen ja arvioinnin kannalta. Riskien ehkäisy- ja -hallintasuunnitelmien laatimiseksi tarvitaan välttämättä haavoittuvuus- ja riskialtius selvityksiä sekä vaaran ja ympäristön kuvauksia, joiden pohjalta riskit voidaan kartoittaa. Tällaisten suunnitelmien tulee olla julkisesti saatavilla yli rajojen ja niistä olisi tiedotettava asianmukaisesti rajan molemmin puolin katastrofien ennaltaehkäisyä, tuhojen hillitsemistä ja katastrofin hallintatoimien valmistelua varten.

11. korostaa tarvetta tehostaa riskienhallinnassa sovellettavaa hallintotapaa edistämällä rajat ylittävää yhteistyötä.

12. korostaa sen merkitystä, että katastrofiriskien vähentämisen rajat ylittävä ulottuvuus ymmärretään Euroopassa entistä paremmin. Tällaista ymmärrystä tarvitaan ja siitä on hyötyä pyrittäessä vähentämään katastrofiriskejä vielä tehokkaammin ja pitkällä aikavälillä.

13. toistaa kannattavansa ⁽³⁾ Euroopan komission ehdotusta asetukseksi eurooppalaisesta rajanylisestä mekanismista ⁽⁴⁾, jonka avulla on tarkoitus poistaa mm. katastrofiriskien vähentämiseen liittyvän rajat ylittävän yhteistyön esteitä. Rajat ylittävän yhteistyön parantamiseksi ja katastrofien ehkäisemiseksi voidaan käynnistää uusia valmiutelevia hankkeita kaikkein haavoittuvimpia alueita, kuten syrjäisimpiä alueita, saaria ja rannikkoalueita, varten.

14. korostaa, että jos katastrofin hoito vaatii useamman kuin yhden maan panosta, osallistuvat valtiot toteuttavat toimia ja antavat apua unionin pelastuspalvelumekanismiin kautta. Siltä varalta, että rajat ylittävät uhat ja katastrofit kohdistuvat kahden tai useamman jäsenvaltion alueisiin, tarvitaan kuitenkin tehokkaampaa naapurialueiden välistä yhteistyötä, jolla varmistetaan, että ennaltaehkäisevistä toimita sovitaan yhdessä ja että katastrofin hallintatoimia koordinoidaan.

15. toteaa, että erityisten koordinointi- ja viestintästrategioiden lisäksi myös rajanaapurin kielen osaamisella on suuri merkitys asianmukaisen katastrofivalmiuden kehittämisessä ja mahdollisimman tehokkaan kriisiviestinnän varmistamisessa.

16. toteaa tässä yhteydessä, että useimmilla mailla on naapurimaiden kanssa kahdenvälisiä (ei välttämättä vain kahta maata koskevia) sopimuksia, jotka kattavat myös rajat ylittävän katastrofiyhteistyön. Ennaltaehkäisyyn ja riskien hillitsemiseen sekä katastrofin hallintastrategioiden laadintaan olisi kuitenkin kiinnitettävä enemmän huomiota.

17. on tyytyväinen siihen, että Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat päässeet alustavaan sopimukseen EU:n nykyisen pelastuspalvelumekanismiin vahvistamisesta ja EU:n reagoinnista katastrofeihin eli rescEU:sta, jossa muun muassa kiinnitetään nykyistä enemmän huomiota rajat ylittäviin riskeihin.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli ja rajat ylittävät hankkeet

18. kehottaa ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset entistä tiiviimmin mukaan katastrofiriskeihin liittyviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin, jotta varmistetaan hankkeiden jatkuvuus ja mahdollisuus toteuttaa vastaavia hankkeita muilla alueilla, joilla on samankaltaisia riskitilanteita.

19. kehottaa jäsenvaltioita kutsumaan myös paikallis- ja alueviranomaiset mukaan suunniteltujen investointien valintaan kaikissa asiaankuuluviissa ohjelmissa sekä keskusteluihin mahdollisista muutoksista.

⁽²⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Toimintasuunnitelma katastrofiriskien vähentämistä koskevasta Sendain kehuksesta 2015–2030" (EUVL C 272, 17.8.2017, s. 32).

⁽³⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Rajanylisen mekanismi" (hyväksytty 5. joulukuuta 2018, ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta rajanylisissä tilanteissa esiintyvien oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamismekanismista, COM(2018) 373 final.

20. kehottaa toteuttamaan nykyistä aktiivisemmin rajat ylittäviä hankkeita katastrofiriskien vähentämiseksi, jotta tähän tarkoitukseen varattuja rakennerahastovaroja hyödynnettäisiin laajemmin.
21. toivoo, että EU suuntaa paikallis- ja aluetasolle entistä vahvempia kannustimia riskien vähentämiseen tähtäävän rajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi varsinkin ennaltaehkäisy-, koulutus- ja perehdytystoimien osalta.
22. korostaa paikallisten toimijoiden keskeistä roolia katastrofiriskien vähentämisessä ja selviytymis- ja palautumiskyvyn parantamisessa sekä paikallistasolla tapahtuvan katastrofiriskien vähentämisen edistämiseksi jo käynnistettyjä aloitteita, joista esimerkkinä voidaan mainita YK:n alaisen katastrofiriskin vähentämisen tukitoimiston *Making Cities Resilient* -kampanja.
23. pitää erityisen tärkeänä, että unionin pelastuspalvelumekanismiin ja EU:n solidaarisuusrahaston puitteissa investoidaan – myös taloudellisesti – riskien vähentämiseen tähtäävään suunnitteluun etenkin ilmastonmuutosta ja siitä johtuvia ääri-ilmiöitä ajatellen.

Rajatylittävä yhteistyö

Suunnittelu

24. pitää tarpeellisenä luoda rajat ylittävä jatkuvuus suunnittelun järjestelmä, jossa otetaan huomioon useampia maita koskevat riskiskenaariot siten, että riskit ja niiden jakautuminen selvitetään ja arvioidaan yhdessä. Tätä tarvitaan rajat ylittävien alueiden kehittämiseksi ja laajan alueen suojelemiseksi sekä ennakoitujen tapahtumien valvomiseksi ja seuraamiseksi.
25. kehottaa perustamaan tieteellisiä komiteoita, jotta voidaan kehittää riskiskenaarioiden määrittelyä ja luoda tietämys- ja osaamisverkostoja. Tällaisia komiteoita voitaisiin perustaa samankaltaisten riskitekijöiden perusteella erikoisaloittain käsittelemään tiettyjä yhtenäisiä kokonaisuuksia (esimerkiksi Välimeren metsäpalot, Keski-Euroopan vähitellen syntyvät tai hyökyltulvat), ja niillä tulisi olla mahdollisuus nopeisiin toimiin ja vuoropuheluun paikallisviranomaisten kanssa rahoitusvarojen, henkilöresurssien ja kaluston käyttöön saamiseksi.
26. huomauttaa, että eräiden paikallis- ja aluehallintotahojen rahoituksen supistuessa on entistäkin tärkeämpää, että pelastustoimea koskevien päätösten tekijöillä on käytettävissä parempia arvioita yhteisöjen, yksilöiden ja väestönsuojeluhankkeiden tilanteesta. Komitea katsoo, että sosiaaliset näkökohdat huomioiva INDRIX-katastrofivalmiusindeksi, joka on kehitetty EU:n osarahoittaman rajat ylittävän INDRIX-hankkeen puitteissa, soveltuu hyvin yhteisön selviytymiskyvyn arviointiin tilastotietojen ja nimenomaan tätä tarkoitusta varten koottujen tietojen perusteella. Hanke on mahdollistanut eri yhteisöjen riskinkokemuksen arvioimisen tiettyjen sosiaalisten indikaattorien (koulutustaso, terveydentila, työttömyysaste, palvelutarjonta jne.) perusteella sekä erityisesti sen yksilöimisen, mitkä yhteisöt ovat riskialteimpia ja haavoittuvimpia. Komitea kehottaa toimivaltaisia tahoja harkitsemaan pakollisten vakuutusten kehittämistä luonnonkatastrofien varalta. Ne olisi yhtenäistettävä EU:n tasolla, ja vakuutusmaksujen tulisi riippua riskitasosta. Tämä valveuttaisi ihmisiä ja saisi heidät ymmärtämään paremmin ennaltaehkäisy merkityksen, vähentäisi moraalikatkoa ja takaisi oikeudenmukaiset ja yhdenmukaiset korvaukset kaikille EU:n kansalaisille.
27. toteaa, että rajaseuduille tulee luoda kulloistakin rajat ylittävää aluetta koskeva tietokanta, jossa yksilöidään vapaaehtoisuustyöntekijöiden käyttämät tarvikkeet, välineet ja laitteet, heidän erikoisalansa sekä välineiden sijainti ja se, miten kalustologistiikka hoidetaan.
28. toteaa, että kyseinen tietokanta olisi perustettava ja sitä olisi hallinnoitava paitsi siinä tarkoituksessa, että parannetaan katastrofivalmiutta, myös siksi, että voidaan edistää katastrofialueiden sosioekonomista ja kulttuurista toipumista yhteisestä rajat ylittävästä näkökulmasta.
29. katsoo, että olisi tarkasteltava ja pyrittävä toistamaan jo toteutuneita myönteisiä esimerkkejä rajat ylittävästä yhteistyöstä. Tällaisia ovat muun muassa
- Saksan ja Tanskan pelastustoimen alan yhteisharjoitukset, kuten DANGEX 07, DANGERFloodEx 2010 ja katastrofinhallintatoimet ilman rajoja
  - tulvasuojelu ja vahinkojen ehkäiseminen eri maissa Sava-joen valuma-alueella (Brod Posavinan maakunta Kroatiaassa ja Mačvan piirikunta Serbiassa)

- RiKoSt-riskiviestintästrategia (Itävallan Kärnten ja Italian Etelä-Tiroli, hanke jatkuu lokakuuhun 2020 saakka)
- kuntien väliset U-SCORE-II-vertaisarvioinnit (pilottihankkeita Portugalissa, Italiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa)
- Ylä-Reinin liikkuva sisävesialueiden koulutuskeskus (*Mobile Übungsanlage Binnengewässer, MÜB*) ja Ylä-Reinin saksalais-ranskalais-veitsiläisen yhteistyöelimen (*Oberrheinkonferenz*) kongressi aiheesta ”Blackout – laaja rajatylittävä sähkökatkos” (2016).

Koulutus

30. korostaa, että on tärkeää kannustaa nuoria osallistumaan koulutukseen, ja kehottaa jäsenvaltioita ja paikallis- ja alueviranomaisia edistämään erityiskurssien järjestämistä korkeakouluissa sekä riskien lieventämistä koskevia hankkeita. Komitea painottaa myös nuorten mahdollisuutta osallistua katastrofiriskien ehkäisyä koskevaan solidaarisuustoimintaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen kautta ⁽⁷⁾. Tällainen toiminta voi olla muodoltaan vapaaehtoistoimintaa, oppisopimuksia, harjoitteluja tai työpaikkoja.
31. toteaa, että paikallishallinnon työntekijöille tulee tarjota erityiskoulutusta (myös *Making Cities Resilient* -kampanjaan liittyen), jotta he tiedostaisivat paremmin suoran vastuun, joka heillä on kansalaisia kohtaan ja myös alueen suojelusta ja kehittämisestä, ja jotta he saisivat lisää välineitä tämän vastuun kantamiseksi.
32. kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota vapaaehtoistoimijoiden ja teknisen henkilöstön koulutukseen. Heidän erikoistumistaan tulee edistää kehittämällä eri maissa esiintyviin ja varsinkin rajat ylittäviin riskeihin perehdyttäviä koulutuskursseja ja luomalla kannustamia osallistua niihin. Näin voidaan parantaa alueen tuntemusta ja varmistaa, että seuranta-, valvonta- ja katastrofinhallintatoimet toteutetaan yhdessä ja koordinoitusti.
33. tähdentää, että paikallisviranomaisten tai vapaaehtoistoimijoiden tulee toteuttaa tiedotuskampanjoita olemassa olevista riskeistä sekä siitä, miten niiltä voi suojautua. Lisäksi tarvitaan keskinäiseen oppimiseen kannustavia paikallis- ja aluetason aloitteita, joissa hyödynnetään kuntien ja alueiden välisiä vertaisarviointeja.
34. korostaa, että rajat ylittävän koulutuksen tulee vastata riskien ennaltaehkäisy- ja hallintasuunnitelmissa määritellyjä riskiske-naarioita. Näille koulutuskursseille olisi kutsuttava kaikki kulloistekin riskien kanssa suoraan tekemisissä olevat tekniset asiantuntijat ja vapaaehtoisjärjestöt rajan molemmilta puolilta, mahdollisesti yhdessä.
35. korostaa tarvetta lisätä verkko-opiskelun mahdollistavia alustoja, joista yksi esimerkki on unionin pelastuspalvelumekanismiin liittyvä koulutusohjelma, ja parantaa pelastuspalvelua käsittelevien avointen verkkokurssien saatavuutta.
36. on sitä mieltä, että EU:n solidaarisuusrahasto tarjoaa alueille tehostettuja tiedotuskampanjoita osana jo hyvin toimivia tukitoimenpiteitä, jotka on suunnattu EU:n jäsenvaltioille ja ehdokasmaille. EU:n solidaarisuusrahasto on keskeinen väline asianomaisten alueiden tukemiseksi silloin, kun luonnon tai sään aiheuttamien katastrofituhojen korjaamiseksi tarvitaan poikkeuksellisia toimia, koska luonnonkatastrofit eivät pysähdy rajoille.

Katastrofien hallinta

37. korostaa tarvetta kannustaa kehittämään yhteinen ja standardoitu rajat ylittävä hälytysjärjestelmä muun muassa siksi, että voidaan varmistaa reaaliaikainen tiedottaminen kaikista häiriötilanteista ja katastrofeista, joilla voi olla vaikutuksia toisen valtion alueisiin.
38. toteaa, että on luotava rajat ylittäviä järjestelyjä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa ja nopeuttaa pelastusjärjestelmien käynnistämistä ja vapaaehtoistoimijoiden mobilisointia yksilöimällä oikeudelliset esteet ja kannustamalla yhteistyöhön sekä optimamalla kalusto- ja henkilöstölogistiikka. Komitea kehottaa tekemään sopimuksia myös vesistöjä koskevissa asioissa, jotta voidaan parantaa tietämystä patojen organisatorisesta ja operatiivisesta hallinnoinnista ja näin mahdollistaa oikea-aikaiset toimet tulva- ja muiden veteen liittyvien riskien vähentämiseksi alempana sijaitsevilla toisen jäsenvaltion alueilla.
39. suosittaa, että eri aluetasojen pelastustoiminnan koordinoitavien keskuksille määritellään lyhennetyt käytettävien termien yhdenmukaistamiseksi ja yhtenäistämiseksi.

⁽⁷⁾ Euroopan alueiden lausunto 2018/03892 aiheesta ”Euroopan solidaarisuusjoukot ja EU:n uusi nuorisostrategia” (esittelijä: Matteo Bianchi).

40. kehottaa ottamaan käyttöön yhdenmukaiset menettelyt ennaltaehkäisevää tiedotusta varten ja soveltamaan hätätilanteissa yhdessä sovittuja toimintatapoja.

41. kehottaa hyödyntämään tietoteknisiä sovelluksia, joiden avulla asukkaita voidaan varoittaa reaaliaikaisesti.

42. kannustaa jäsenvaltioita tunnustamaan ja varmentamaan katastrofinhallintakoordinaattorien (*disaster risk managers*) pätevyyden. Kyseisten ammattitoimijoiden tulee kyetä auttamaan paikallisia ja alueellisia hallintoviranomaisia erityisesti hätätilanteissa ja myös toimien suunnittelussa, ja heillä tulee olla laajaa ja monialaista taitotietoa ja osaamista.

Toissijaisuusperiaate

43. on samaa mieltä siitä, että Euroopan unionilla on toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai täydentämiseksi pelastuspalvelualalla.

Parhaat käytännöt

44. painottaa, että katastrofiriskien vähentämiseen liittyvän rajat ylittävän yhteistyön parhaista käytännöistä on useita esimerkkejä, joita voitaisiin ottaa käyttöön ja kehittää optimaalisella tavalla. Tällaisia käytäntöjä ovat muun muassa

- yhteisharjoitukset, joilla voidaan varmistaa yhteinen lähestymistapa, toisen ymmärtäminen ja yhtäläinen valmiustaso katastrofin sattuessa
- yhdenmukaistettujen tietojen levittäminen, parhaiden käytänteiden vaihto ja opin ottaminen naapurialueiden aloitteista, menetelmistä, välineistä jne.
- riskialttiilla rajat ylittävillä alueilla asuville ihmisille suunnatut yhteiset tiedotus- ja valistuskampanjat, joihin osallistuu eri sidosryhmiä (esim. katastrofiriskien vähentämistä käsittelevät teemapäivät eri kaupungeissa ja kunnissa).

45. antaa vahvan tukensa Euroopan raja-alueiden liiton (AEBR) b-solutions-hankkeelle, jonka tavoitteena on kartoittaa katastrofien ennaltaehkäisyyn ja tuhojen vähentämiseen liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä häiritseviä oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä. Komitea toteaa, että AEBR yksilöi vuonna 2018 julkaisemansa ensimmäisen ehdotuspyynnön yhteydessä kymmenen tapausta, joiden pohjalta käynnistettiin pilottihankkeet. On kuitenkin useita tapauksia, joissa ei ole vielä päästy ratkaisuun (ambulanssit, palomiehet ja helikopterit voivat liikkua tietyillä raja-alueilla mutta toisilla taas eivät; ruumiiden siirtoon liittyy hallinnollisia muodollisuuksia; palveluntarjonta on rajat ylittävillä alueilla epäsymmetristä; vakuutusongelmat; tutkintojen tunnustaminen jne.). Komitea kannustaa kaikkia alueita, joilla on samankaltaisia esteitä, osallistumaan tuleviin ehdotuspyyntöihin.

46. korostaa, että katastrofien koettelemien alueiden on yhdessä ehdotettava ratkaisuja maiden hallituksille. Esimerkiksi käy Pohjois-Portugalin ja Espanjan Galician alueen välinen yhteistyö: kun on kyse asioista, jotka voidaan ratkaista ”Iberian niemimaan huippukokouksissa”, ne esittävät ensisijaiset huolensa maiden hallituksille. Toinen esimerkki on syrjäisimpien alueiden tiivis yhteistyö Kanariansaarten, Azorien ja Madeiran välillä Interreg MAC -ohjelmassa, johon osallistuu myös lähialueiden kolmansi maita, kuten Kap Verde, Mauritania ja Senegal.

Bryssel 27. kesäkuuta 2019.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ